

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 9 de gener de 2024 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 25 de juliol de 2022, per escrit i en nom de la comunitat de propietaris i propietàries, l'administrador d'una finca del carrer de Numància on resideix el promotor de la queixa, va posar en coneixement del districte la manca de manteniment del solar adjacent a la finca i als Jardins de Màlaga.
- La tanca que delimitava el solar amb la via pública estava trencada per molts llocs i, per aquesta raó, hi havia elements tallants que podien suposar un perill per als vianants i també per als infants d'una escola bressol propera i del parc infantil.
- El solar acumulava molta brutícia i hi havia una plaga de rosegadors i insectes.
- Davant la manca de resposta a l'escrit inicial l'administrador, en data 23 de novembre de 2023 va reiterar la petició.
- No havien rebut resposta a cap dels dos escrits.

En data 16 d'abril de 2024, el ciutadà va ampliar la queixa formalitzada. Hi manifestava el següent:

- En el solar en qüestió s'havia construït un habitacle d'aproximadament 20 m² on, inicialment, residien dos grups de persones. Un d'aquests grups va marxar per requeriment de la Guardia Urbana del Districte.
- La plaga d'insectes i de rates persistia.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Sants-Montjuïc** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 12 de gener de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa. En data 18 d'abril de 2024 es va demanar una ampliació d'informació per donar resposta a la queixa de data 16 d'abril de 2024.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 15 d'abril i 29 de maig de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. Els escrits donen resposta a les qüestions plantejades per la Sindicatura i s'adjunta còpia de l'expedient de protecció de la legalitat urbanística.

CONSIDERACIONS

1. El deure urbanístic de conservació

L'article 197 del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme (TRLUC), obliga les persones propietàries de tota classe de terrenys, construccions i instal·lacions a complir els deures d'ús, conservació i rehabilitació establerts en la mateixa llei, en la legislació aplicable en matèria de sòl i en la legislació sectorial, així com a fer el manteniment o la reposició de les condicions de seguretat, salubritat i ornament públic dels béns immobles. Aquest mateix article faculta l'Administració a ordenar l'execució de les obres necessàries per al compliment d'aquestes obligacions, així com a fer-les subsidiàriament a càrrec de la persona obligada si incompleix l'ordre injustificadament.

D'altra banda, el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística, aprovat pel Decret 64/2014, de 13 de maig, també desplega el deure legal de conservació dels edificis (articles 77 a 97) i regula el contingut de les ordres de conservació que s'han de dictar per exigir a les persones propietàries que els mantinguin en les condicions objectives d'habitabilitat establertes normativament. En el mateix sentit s'expressen l'article 30 i següents de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge.

El deure de conservació és una manifestació de la funció social de l'urbanisme i, per tant, **l'Ajuntament, com a ens titular d'aquest deure, està obligat a exercir les potestats de control i d'intervenció** que li atorga la legislació vigent per exigir el compliment dels deures generals esmentats.

Així, doncs, quan el propietari no compleixi aquest deure de conservació o faci un ús impropï de les construccions, l'Administració pública està obligada a intervenir i a ordenar-li l'execució d'allò que calgui perquè se situïn dins dels paràmetres d'habitabilitat establerts normativament.

2. L'escrit presentat en data 25 de juliol de 2022

En relació amb aquest primer escrit, el Districte informa que feta la comprovació, i si bé la instància consta com a registrada, aquesta es va traspaperar i no s'ha localitzat.

En data 28 de juliol de 2023, el Districte va rebre una queixa per IRIS (formulada per una altra ciutadana) i es va obrir l'expedient de protecció de la legalitat urbanística però no es va poder avançar correctament a causa d'una situació excepcional de manca de recursos humans al Departament de Llicències i Inspecció.

L'expedient del 2023 es va incorporar a l'expedient del 2024 que es va obrir arran de la denúncia rebuda el dia 8 de desembre de 2023 a través de l'IRIS 89. Tot i que la persona que va fer aquesta denúncia no coincideix amb la persona promotora de la queixa, a la informació que el Districte ha traslladat a aquesta Sindicatura consta que se li va donar resposta en data 5 de gener de 2024, en què se li comunicava que s'havia obert un expedient d'inspecció, i que des de l'Agència de Salut Pública s'havia iniciat un seguiment a la xarxa de clavegueram pública més pròxima a la zona.

Val a dir que l'administrador de la comunitat de propietaris i propietàries de la finca del carrer de Numància, va presentar **un nou escrit en data 23 de novembre de 2023**, en què reiterava el contingut del presentat en data 28 de juliol de 2023, al qual tampoc sembla que s'havia donat resposta.

Tot i això, el Districte informa que, en data 18 de març de 2024, el departament de Llicències i Inspecció va telefonar a l'administració de finques i va parlar amb l'administrador de la comunitat, qui va agrair la informació facilitada, la qual traspassaria a la comunitat de veïns.

Com aquesta Sindicatura ha manifestat en altres ocasions, l'existència d'una incidència en la tramitació interna d'un procediment administratiu, com és el cas que es traspaperi un escrit, no es pot considerar un fet estrany en un entorn amb un gran nombre de tramitacions administratives i actes successius. Així, tot i que es dugui una bona pràctica per prevenir l'aparició d'aquestes incidències, la possibilitat que

apareguin errors en la gestió no es pot eliminar absolutament. Cal presumir que són **situacions no volgudes, si bé evitables amb un augment de l'atenció i diligència en la revisió de les tasques dutes a terme.**

També ens hem pronunciat respecte del gran nombre d'expedients i de càrrega de treball dels serveis municipals, com ara els departaments de llicències i inspeccions dels districtes que, com en el cas objecte de supervisió, es pot veure agreujada per una manca puntual de recursos humans que pot limitar les actuacions inspectores.

Tanmateix, segons el nostre criteri, aquest fet puntual no impedia que el Districte informés d'aquesta situació a la persona promotora de la queixa.

Volem fer notar que el fet que des del **Districte no s'hagués donat cap resposta ni informació als escrits presentats** per l'administrador de la finca va causar la percepció que l'òrgan municipal estava actuant amb passivitat davant les seves comunicacions, és a dir, que no complia amb el seu deure de dur a terme una actuació determinada enfocada a preservar l'interès públic.

La ciutadania pot entendre que una càrrega de treball elevada o la manca puntual de recursos humans dificulti o impossibiliti el compliment estricte de les obligacions dels òrgans municipals. Però la seva disposició a la comprensió només serà possible si la informen degudament.

Entenem que, quan es dona aquest supòsit, i la persona interessada acudeix a l'Administració i reclama una resposta de manera insistent com és aquest cas, tot i que cap norma ho prevegi de manera expressa, té el dret a rebre de l'Administració una explicació clara i suficient sobre el motiu del retard, més encara quan el retard és considerable. Aquesta manera d'actuar portaria a una millor comprensió del funcionament de l'Administració i a fer-la més propera als ciutadans, amb independència de quin sigui el sentit final de la decisió adoptada. A més, estaria en harmonia amb els compromisos de qualitat de la Carta de serveis dels Districtes de Barcelona.

No podem perdre de vista que l'accés a l'Administració és la porta d'entrada per a l'exercici de drets i deures de les persones administrades. A més, la proximitat a la ciutadania està garantida pels principis generals que es recullen en l'article 3 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic. La comunicació, doncs, és una eina fonamental perquè totes les persones tinguin una millor comprensió del funcionament de l'Administració.

3. Actuacions del Districte en matèria de disciplina urbanística

La denúncia de 8 de desembre de 2023, va donar lloc a què en data 15 de gener de 2024, un inspector del Districte fes una primera inspecció de comprovació del solar. Aquesta actuació es va fer **després de la intervenció d'aquesta Sindicatura**.

A la inspecció es va comprovar que la tanca que delimitava el perímetre del solar es trobava en mal estat. Hi havia punts on les xapes grecades es trobaven aixecades, amb puntes que podien tallar als vianants que passessin pel costat. Al costat que donava als Jardins de Màlaga, la reixa estava forçada.

El solar acumulava molta brutícia, amb restes de bosses de brossa i tota mena de materials. També hi havia matolls, especialment a la banda est del solar. Durant la inspecció no es van veure rosegadors, tot i que l'estat del solar en podia ser un focus potencial.

Vist l'informe de la inspecció efectuada, es va incoar expedient al titular del solar. En data 6 de març de 2024 es va fer una nova inspecció i es va comprovar que ja se n'havia fet la poda i neteja, però **es van observar elements com cadires, taula, palets, una maleta i una lona blava que no permetia definir què hi havia a sota**.

A més, atès que el solar es troba tancat, però **hi ha una obertura a la cantonada que dona al parc amb una taula de fusta fent l'efecte d'una porta que hi permet l'accés i no s'ha complert totalment l'obligació de tenir el solar en bones condicions**, s'han desestimat les al·legacions presentades per la propietat del solar i es manté l'expedient de disciplina urbanística obert. El ciutadà podia formular recurs contra aquesta desestimació fins al 29 d'abril de 2024.

La segona quinzena de març, **l'Ajuntament va fer una actuació subsidiària** per eliminar el perill de l'estat de la tanca perquè cap vianant prengués mal.

En paral·lel, des del Servei de Vigilància de Plagues de l'Agència de Salut Pública, el mes de gener de 2024 es va iniciar un seguiment de la xarxa de clavegueram pública més pròxima a la zona, com a mesura preventiva.

Atenent l'exposat, des d'aquesta Sindicatura entenem que pel moment, el Districte està exercint eficaçment les potestats de control i d'intervenció que li atorga la legislació vigent.

4. Actuacions del Districte amb les persones ocupants del solar

Des del Servei d'Atenció Social del Sensellarisme a l'Espai Públic (SASSEP) el Districte ha estat informat que l'equip de Sants prospecta la zona amb molta

regularitat. És un espai d'especial atenció, ja que, històricament, hi ha hagut pernòctes.

En aquest moment, hi pernòcta un home de 45 anys d'origen alemany amb la seva gossa. Ha instal·lat una barraca al mig del solar, però té tot l'espai recollit i net. Actualment, té padró sense domicili fix i se li està tramitant la Targeta Sanitària Individual (TSI). La gossa està en seguiment per part de la Fundació per a l'Assessorament i Acció en Defensa dels Animals (FAADA), ha passat visita del veterinari i té xip i les vacunes al dia. S'està treballant la vinculació al Centre d'Atenció i Seguiment (CAS).

Informen que, per desallotjar aquesta persona, atès que **es tracta d'un espai privat**, caldria que la propietat del solar fes la petició al jutjat.

5. Estat actual del solar pel que fa a la neteja i les plagues

Des de la instal·lació de la tanca que protegeix el solar, s'han fet tres inspeccions: els dies 16 de febrer de 2024, 6 de març de 2024 i 24 d'abril de 2024. En aquesta darrera, no s'ha vist que hagi empitjorat la situació de neteja del solar respecte de la inspecció anterior, on es va poder comprovar que s'havia fet poda i neteja del solar.

Pel que fa a les plagues, el Districte informa que el Servei de Vigilància de Plagues (SVIPLA) no té competències per accedir i realitzar tractament de plagues dins d'un espai de propietat privada. Actualment, no hi ha actuacions de vigilància i control de plagues actives al voltant del solar esmentat.

Durant l'any 2023, el SVIPLA va incorporar diverses incidències ciutadanes que feien referència a la presència de múrids als Jardins de Màlaga, concretament als voltants de l'escola bressol, la zona del pipicà i la zona del parc infantil. Les actuacions iniciades a finals d'agost i mitjans d'octubre van referir activitat d'aquesta plaga i van implicar revisions periòdiques dels punts de control.

A principis de febrer de 2024 es van donar per finalitzades les actuacions presents als Jardins de Màlaga, ja que no es va detectar més activitat als punts instal·lats.

6. El principi de bona administració

Dins de la declaració de drets que fa l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, es proclamen, entre els drets en l'àmbit polític i de l'Administració, els drets d'accés als serveis públics i a una bona administració. El contingut del dret a la bona administració s'estableix en el paràgraf segon de l'article 30, segons el qual totes les persones tenen dret que els poders públics de Catalunya les tractin, en els afers que les afecten, d'una

manera imparcial i objectiva, i que l'actuació dels poders públics sigui proporcionada a les finalitats que la justifiquen.

La bona administració com a dret i principi està recollida implícitament en la Constitució espanyola, en el seu articulat; principalment en l'article 103, quan es refereix als principis d'actuació de l'Administració: l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb sotmetiment ple a la llei i al dret.

En aquest sentit, la Sentència del Tribunal Suprem de 14 de maig de 2019 diu que a l'Administració li és exigible:

“[...]una conducta prou diligent per evitar definitivament les possibles disfuncions derivades de la seva actuació, pel fet que així ho exigeix **el principi de bona administració, que no s'atura en la mera observança estricta de procediment i tràmits, sinó que va més enllà i reclama la plena efectivitat de garanties i drets reconeguts legalment i constitucionalment** al contribuent”.

El Tribunal Suprem, en la seva Sentència de 27 de març de 2019, també aborda el deure de motivació de les decisions de l'Administració com a manifestació del principi de bona administració. Considera que l'obligació de motivar no s'ha establert només com a garantia del dret de defensa, **sinó que tendeix a assegurar la imparcialitat de l'Administració i l'observança de les regles que disciplinen l'exercici de les potestats que se li han atribuït**. Així mateix, la motivació de les decisions administratives ha d'acreditar que s'adopten amb objectivitat i de manera congruent amb les finalitats d'interès públic que justifiquen l'actuació administrativa, tenint en compte totes les circumstàncies que formen la realitat fàctica i jurídica subjacent (Sentència de 3 de novembre de 2015).

En resum, **els principis de bona administració i d'eficàcia dels serveis públics**, també recollits a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat i respecti, alhora, els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, en referència amb l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sants-Montjuïc no ha estat eficaç pel que fa a la informació facilitada al ciutadà.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sants-Montjuïc** que impulsi d'ofici totes les actuacions administratives en el marc de l'expedient, fins a la seva resolució i que actuï amb celeritat i diligència per evitar dilacions injustificades.
- **Recomanar al Districte de Sants-Montjuïc** que extremi la diligència en la resposta a les comunicacions ciutadanes per evitar que situacions com la que s'ha descrit es puguin reproduir.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.